

ทะเบียนวิจัยเลขที่ 28 05 01 12 10 01

อิทธิพลแถวริมของแปลงทดลองปุ๋ยงา
The Border Effect of Fertilizer Plot of Sesame

สุชาวดี นาคะทัต	เสาวนีย์ พิสิฐฐพันธ์	มนัส ไพฑูรย์เจริญลาภ
พัชนี กำเหนิดรัตน์	สวณีย์ ทองครองทรัพย์	ศรีอุไร กุลธรรม
สมเจตน์ อัมระบุตร	ประกอบ ลิงศิริตัน	ไพโรจน์ พันธุ์พุกษ์
	บรรลุ เดชสองชั้น	

ฝ่ายวิเคราะห์ทางสถิติ

กองแผนงานและวิชาการ

บทคัดย่อ

จากการสังเกตการเจริญเติบโตของแปลงทดลองงา พบว่าต้นที่อยู่แถวริมจะมีการเจริญเติบโตแตกต่างจากต้นที่อยู่ด้านใน ทั้งนี้เพราะสภาพแวดล้อม เช่น ความชื้นและแสงแดดต่างกัน ซึ่งอาจส่งผลให้ได้ผลผลิตแตกต่างกันด้วยในแปลงทดลองปุ๋ยงา นักวิจัยนิยมใช้ระยะปลูกระหว่าง แถว 50 เซนติเมตร และเก็บข้อมูลโดยเว้นแถวริมด้านละ 2 แถว และหัวท้ายแถวด้านละ 50 เซนติเมตร ซึ่งผลผลิตที่ได้ยังไม่ทราบแน่ชัดว่ามีอิทธิพลของแปลงทดลองที่อยู่ข้างเคียงมาเกี่ยวข้องด้วยหรือไม่ จึงได้ศึกษาว่าในการเก็บตัวอย่างเพื่อประเมินผลผลิตงา ควรจะเว้นแถวริมโดยรอบแปลงเท่าใดเพื่อแนะนำนักวิจัยต่อไป โดยเก็บข้อมูลจากแปลงทดลองของกลุ่มงานวิจัยดิน และปุ๋ย พืชไร่ กองปฐพีวิทยา ซึ่งปลูกลงพันธุ์ร้อยเอ็ด ในฤดูฝนที่ศูนย์วิจัยพืชไร่ อุบลราชธานี ในปี 2528 เก็บตัวอย่างจากแปลงทดลอง การศึกษาอัตราปุ๋ยและวิธีการเกษตรกรรมที่มีต่อผลผลิตของงาที่ปลูกใน ดินชุดโคราช ทะเบียนวิจัยเลขที่ 28 09 05 04 10 01 ศึกษาวิธีการปลูก 4 วิธี และปุ๋ย 4 ระดับ รวม 48 แปลงย่อย แต่ละแปลงย่อย กว้าง 5 เมตร ยาว 6 เมตร เก็บตัวอย่างโดยแบ่ง ทางด้านกว้างของแปลงออกเป็น 10 ส่วน คือ กว้างส่วนละ 50 เซนติเมตร แต่ละส่วนแบ่งเป็นหน่วยย่อย ขนาดต่าง ๆ รวม 9 หน่วยย่อย รวมเป็น 4,320 หน่วยย่อย ส่วนในปี 2529 เก็บ ข้อมูลจากแปลงทดลองวิธีการใส่ปุ๋ยงา ทะเบียนวิจัยเลขที่ 20 09 004 03 06 08 06 มีวิธีการ ปลูก 2 วิธี และปุ๋ย 4 ระดับ มี 32 แปลงย่อย แต่ละแปลงย่อยกว้าง 4 เมตร ยาว 6 เมตร เก็บข้อมูลแต่ละแปลงย่อย โดยแบ่งด้านกว้างของแปลงออกเป็น 8 ส่วน แต่ละส่วนมีหน่วยย่อยขนาดต่าง ๆ 9 หน่วยย่อย รวมเป็น 2,304 หน่วยย่อย หลังจากการเก็บเกี่ยวตากแดด กะเทาะ ผีก และชั่งน้ำหนักเมล็ดงาแต่ละตัวอย่างแล้วนำมาวิเคราะห์ทางสถิติ ปรากฏว่าในแปลงทดลองปุ๋ย งาที่ปลูกเป็นแถวให้เก็บข้อมูลโดยเว้นแถวริมด้านละ 1 แถว และเว้นหัวท้ายของแปลงหรือแถวด้านละ อย่างน้อย 40 เซนติเมตร ถ้าปลูกโดยการหว่าน ให้เว้นแถวริมด้านละ 50 เซนติเมตร แต่การปลูกโดยวิธีหว่านและไม่ใส่ปุ๋ย การเจริญเติบโตของงาไม่สม่ำเสมอ ให้เว้นแถวริมเพิ่มขึ้น เป็นด้านละ 1 เมตร